

Izhaja vsak četrtek  
in velja s poštnino  
vred in v Mariboru s  
pošiljanjem na dom  
za celo leto K 5.—  
za pol leta „ 2.60  
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja  
upravnistvu v tiskarni  
sv. Cirila, koroške  
ulice št. 5. List se  
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-  
kovnega društva do-  
bivajo list brez po-  
sebne naročnine.

# SLOVENSKI

# GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé  
se v tiskarni in pri  
gospodu Novak-u na  
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-  
čajo, neplačani listi  
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje  
od navadne vrstice,  
če se natisne enkrat,  
po 12 h, dvakrat 18 h,  
trikrat 24 h.

Štev. 12.

V Mariboru, dne 24. marcija 1898.

Tečaj XXXII.

## Vabilo k naročbi.

Z mesecem marcijem poteklo je naročnikom četrletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podvizajo nadalješnjo naročnino doposlata, da se jim dopošiljanje lista ne pretrga ali ustavi. List stane do 1. julija 65 kr., do 1. oktobra 1 fl. 30 kr. in do konca leta 1 gld. 90 kr. — Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah.

Upravništvo.

## Iz državnega zbora.

Gauč in Thun.

Po preteku nekoliko več kakor treh mesecev se je dne 21. marcija zopet sešel državni zbor. Našim bralcem je znano, da je začetkoma decembra 1897 prevzel poprejšnji naučni minister Gauč Badenijevo zapuščino ter sestavil novo ministerstvo, obstoječe iz samih uradnikov. Minister Gauč je veljal kot poseben ljubljenelec presvetl. cesarja in se je sploh sodilo, da Gauč bode ustrajal v svoji službi dolgo časa. Toda kakor bi pihnil: Gauč je zginil s pozorišča in grof Franc Thun je postal pred nekaterimi dnevi ministerski predsednik.

Zakaj je moral odstopiti Gauč? Uzrokov je več. Prvič ni imel zaupanja prav pri nobeni stranki državnega zbora. Drugič so sprevideli Ogrji, da Gauč ni sposoben mož, ki bi mogel napraviti pogodbo med Avstrijo in Ogersko. Govori se torej, da so Ogrji pritiskali na krono, naj odstrani Gauča. Tretjič je napravilo slab utis na vzgoraj, da so nemški

visokošolci pred nekaterimi tedni strahovali slovanske dijake in je Gauč pokazal v celi tej zadevi premalo eneržije. Predstavil se je torej dne 21. marcija grof Franc Thun kot ministerski predsednik in svoje tovariše kot ministre. Med temi ministri je tudi bivši mladočeški poslanec dr. Kaizl kot finančni minister. Kako se pač na zemlji vse spreminja! Pred par leti so si bili še v laséh Mladočehi in grof Thun, kot takratni češki cesarski namestnik, ki je vsled ropotanja Mladočehov moral odstopiti. Danes sta si pa Thun in Mladočeh Kaizl najboljša prijatelja! Vprašanje je, kako dolgo bo trajalo to prijateljstvo? Enako nam je nerazumljivo, kaj dela v družbi Mladočehov trgovinski minister, nemški liberalec dr. Bärnreither. Dozdeva se nam, da Thunovo ministerstvo je ponovitev Windischgrätzovega koalicijskega ministerstva, ki se tudi ni moglo dolgo vzdrževati, ker je bilo v njem premnogo raznovrstnih, da, po svojih načelih nasprotnih si oseb.

## Volitev predsednika.

Ko se je dne 21. marcija o polu dvanajsti uri začelo zborovanje, pokliče ministerski predsednik Zurkana kot najstarejšega poslanca, naj prevzame predsedstvo ter naj izvrši izvolitev predsednika državnemu zboru. Zurkan je pravoslaven duhovnik in šteje nad 80 let, pa ima še kaj čvrst glas in je rešil svojo nalogo prav dobro. Izmed 244 oddanih glasov je bilo 41 praznih, 195 glasov je dobil dr. pl. Fuchs. Nemški liberalci, kakor se danes imenujejo, nemški naprednjaki in nemški na-

rodnjaki, potem krščanski socijalisti se niso udeleževali glasovanja.

Med novimi poslanci smo med oddajanjem glasovnic zapazili nekatere po imenu že znane može, kakor poljskega duhovnika Stojalovskega. Ta mož je že precej prileten, je bil nekaj časa nasproten katoliški cerkvi, pa se je s sv. sveto cerkvijo zopet spravil in je prišel zdaj v državni zbor. Nekaj somišljenikov je imel že poprej v državnem zboru, ki so bili zlasti udom krščanske slovanske narodne zveze prav prijazni. Mogoče, da pristopijo k naši zvezi, v kateri smo ostali Slovenci (15), Hrvati (11), Rusini (7) in Čeh dr. Stojan.

Novi predsednik dr. pl. Fuchs je zelo prikupljivega obnašanja, izvrsten pravdoslovec in ga spoštujejo vse stranke državnega zbora. S to izvolitvijo smemo tudi mi Slovenci biti prav zadovoljni, ker dr. Fuchs želi, da se vsem narodom v Avstriji pravica deli. Gg. kateketom naj še naznamim, da je ravno dr. Fuchs pretečeno leto pregledal predlog slovenskega poslanca, predno se je zbornici predložil, kako se naj uravna kateketična nagrada, ter ga posebno odobral.

Ko so suroveži Schönererjanci čuli, da je dr. Fuchs izvoljen v predsednika, so začeli kričati, rekoč: «Ta državni hudodelnik spada v ječo! V ječo ž njim!» Kričali so v enomer tudi med govorom, v katerem se je novi predsednik zahvalil za zaupanje in prosil za podporo vseh strank ter zaklical živio presv. cesarju. Veselo znamenje, da so ti divjaki bili osamljeni. Obljubili so pa, da hočejo razbijati in kričati tako dolgo, dokler bo pred-

## Listek.

Od doma.

(Piše posestnik J. K. Primurski).

IV. Srečno smo potniki dospeli v Marjino Celje. To je trg, ki šteje nekaj čez sto hiš, in malone polovica istih so gostilnice. Nas romarjev je bilo čez tisoč oseb, in vsi smo lahko prišli pod streho. Kolikor sem imel priložnost opazovati prostore, bili so vsi za ptujce čedno oskrbljeni, postelje snažne; teh je po nekaterih hišah po petdeset in še več. Za ležišče si plačal po 6 ali 10 kr., pa tudi po okoliščinah dražje. Postrežba se je sicer marsikateremu zdela predraga, ali v resnici draga bila ni, če pomisliš, kako daleč da se morajo živila privržati v to od sveta oddaljeno okolico med težko pristopnimi gorami.

V obližju trga, v obližju slovečega svetišča Marijinega zelenijo travniki, opaziš pa tudi njive, ali največ vidiš gozda, in sicer šilovja t. j. smreka, bor, mecesen, tako pač sploh po tamošnjih planinah. Zgodovina tega kraja je stara okoli sedem sto let, sega v dvanajsto stoletje. Tistokrat si je po tamošnjih še neobdelanih in samotnih krajih iskalo ljubelega kruha že veliko ljudij. Nikjer blizu ni bilo cerkve, kamor bi reveži drvarji zamogli

hoditi k službi božji. O razmerah se je zvedelo v benediktinskem samostanu pri Sv. Lambertu, in opat Oton je leta 1157. med drvarje odposlal misijonarit petero menihov iz reda sv. Benedikta. Ti redovniki so v planinah službovali kot duhovniki in učitelji. Iz samostana so bili s seboj vzeli kip, t. j. iz lipovega lesa izrezano podobo, ki je predstavljala preblaženo Devico Marijo. Okoli tega kipa so se zbirali tistokrat menihi in drvarji; ravno tisti kip se nahaja dandanes v kapelici sredi cerkve v Marijinem Celju. Pri tem kipu se od leta do leta zbira tisoč in tisoč častilcev Marijinih, okoli njega smo se zbrali dne 11. avgusta tudi mi štajarski Slovenci. Kip so misijonarji imeli shranjen, kakor so pač mogli pripraviti, v lesenej bajtici. To je bila prvotna cerkvica. Henrik, mejni grof Moravski, je okoli lesenjače dal postaviti kamenito še zdaj stoječo kapelico, okoli kapelice pa je pozidal prostornejšo cerkev. Pred šeststo leti je kralj Ljudovik to cerkev, ker je za število obiskovalcev bila že pretesna, dal podreti ter namesto nje povzdigniti novo prostornejšo stavbo. Temeljni kamen za sedanjo hišo božjo pa so položili leta 1644.

Kakor je to pri romarjih navada, smo tudi mi, kar nas je prišlo od Mure in Drave in Save, v cerkev se podali skupno in slovesno. Oskrbeli smo si sveče. Potem smo se

zbrali na trgu blizu cerkve. Iz iste se je prinesel med nas kip, ki predstavlja preblaženo Devico Marijo. Pridružila se nam je tudi godba. Začeli smo se pomikati v procesijo. Se zvonika so nas pozdravljali veličastni glasovi zvonov. Moleč in prepevajoč smo prekorakali štirideset stopnjic, od tega torišča bilo je treba vsakemu storiti še kakih trideset korakov in stopil je v cerkev, v svetišče Marijino. S svetim strahom smo se od vhoda po levej ladji gibali naprej proti prednjemu oltarju in odtod po drugostranskej ladji. Krenili smo proti Marijini kapelici, ki stoji na sredini hrama božjega. Tukaj smo bili pri večernicah. In po svetem opravilu se nam je oznanil vzpored za drugi dan.

Sledečega jutra so že od štrte ure naprej božjepotniki vzprejemali sakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa. Ob devetej uri pa smo imeli svečano sv. mašo v Marijini kapeli. Potem je bila pridiga. Govorili so č. g. dr. A. Medved, gimnazijski profesor v Mariboru. Po službi božji smo romarji dobili prosto, da smo si lahko ogledali cerkev in njene znamenitosti.

Marijacejska cerkev ima štiri stolpe, t. j. v pročelju tri zvonike, v ozadju pa kupolo. Glavni vhod se nahaja pod srednjim zvonikom. Tukaj na vsakej strani stoji na stebru po jeden velikan z Marijino podobo v roki.



sedoval dr. Fuchs. Glejte te norce! Čeravno je večina avstrijskega ljudstva slovanska, so vendar izvolili poštenega katoliškega Nemca v predsednika; toda pruska Schönererjeva garda vendar ni zadovoljna. Ti ljudje bi rajši bili že danes Prusi, kakor jutri.

Predsednik dr. Fuchs je tudi omenil, da sklep, ki ga je napravil državni zbor dne 25. novembra 1897, da se imajo kričači, če treba, tudi s silo zapoditi iz državnega zbora, ni zdaj več veljaven. Toda oglasili so se k besedi dr. Pergelt, dr. Steinwender, grof Stürgkh, socijalni demokrat Daszynsky, Wolf, dr. Lueger in Schönerer, ki so izrekli v imenu tovarišev, da dne 25. novembra se ni napravil veljaven sklep, da to je bilo le nasilstvo, ki se je godilo nad kričečimi poslanci, da, Schönerer je stavil predlog, naj državni zbor izreče, da zdajšnji predsednik in takratni podpredsednik, dr. Fuchs se ima zapreti v državno ječo, ker je tudi zakrivil ta sklep. Predsednik dr. Fuchs, dobra duša, je dal glasovati o tem predlogu, jeli ga naj zaprejo v ječo. Toda izmed 400 poslancev se jih je le — pet Schönererjancev vzdignilo zanj. Schönerer pa je ves razdivjan kričal v eno mer: «Dr. Fuchs pa vendar sodi v ječo». Ali nihče se ni zmenil za to krokanje divjega pijanca.

#### Thunov program.

Slednjič se je oglašil k besedi novi ministerski predsednik grof Thun. Moža sodijo kot prav pametnega in srčnega, če tudi ne kot posebno učenega. Prebral nam je načrt, po katerem želi vlada postopati. Držal se bo teh-le vodil: 1) Želi, naj državni zbor mirno deluje na blagor vsem avstrijskim narodom. Tega mirnega sodelovanja je posebno zdaj treba, ko se mora skleniti pogodba z Ogersko. 2) Njegova vlada hoče skazovati pravico vsem narodom ter skrbeti, da se olajšajo bremena vsem stanovom in je imenoval med temi tudi kmete. Res lepe besede! A takih besed smo slišali že mnogo! Nato so se oglasili mnogi poslanci k besedi: dr. Steinwender, dr. Pergelt, Zeller in Wolf, ki niso zadovoljni z besedami ministerskega predsednika. Po njihovem mnenju bi bil moral novi ministerski predsednik odpraviti strašne krivice, ki se godijo Nemcem vsled jezikovnih naredb, potem bi se dalo govoriti dalje v blagor ljudstva. Wolf je rekel: «Dokler ne bo nemščina državni jezik, tako dolgo ni mira v Avstriji». Sklenilo se je torej, da se je v naslednji seji — v sredo — vršil razgovor o programu (načinu vladanja) nove vlade.

Ta dva kipa predstavljata zgoraj imenovana moža, namreč mejnega grofa Henrika, ki je na Moravskem vladal okoli leta 1200., in kralja Ljudovika. Oba vladarja sta pripomogla največ, da je Marijino Celje zaslovelo. Moravski grof Henrik pa njegova soproga sta bila hudo vzbolela. V svojih križih sta prosila za pomoč Marijo. Ta prošnja ni ostala brez uspeha. Nanagloma sta oba ozdravela popolnoma. Po posebnem naročilu božjem sta se prišla zahvaljevat na Štajarsko, v planinski kraj, ki danes slovi pod imenom Marijino Celje. Tudi kralj Ljudovik je leta 1363. iskal pomoči pri Mariji; ta mu dala pogum, da je z 12.000 svojih vojakov upal iti nad grozovite Turke, katerih je po številu petkrat več prihrumelo na Ogersko, in sovražnika je srečno premagal. V zahvalo je Ljudovik s svojimi vojaki potem šel na božjo pot v Marijino Celje. Mejni grof Henrik in kralj Ljudovik, ki sta kraj obiskala in tam cerkve zidala, torej zaslužita, da še sedaj pri cerkvi stojita v podobi in romarjem takorekoč govorita: «V potrebah zatekajte se za pomoč k Mariji, ki je pomogla nama, ona tudi vaših pripočil ne bode puščala v nemar».

**Smešnica.** Žena: »Zelje kaj rada jem, na zelji bi smrt pojela«. — Mož: »Le jej, stara, le jej, saj ti ga privoščim!«

## Deželna viničarska šola v Slovenskih goricah.

Glavni vir dohodkov prebivalcem Spodnjega Štajarja je vino. Vzemimo, da ima kmet vinograd, ki meri 2 orala. Če ga pošteno obdeluje, mu mora dajati pri našem starem trsu povprek na leto po 13 polovnjakov vina, ki je vredno, liter po 20 kr., 735 gld. Čistega dobička ostane pa, ako odračunimo za obdelovanje, dačo in druge potrebe 400 gl., 335 gld. Ali ni to lep dohodek? Če cenimo vinograd na 2000 gld., se obrestuje glavnica po 16—17%. Nese li živinoreja, ali sadjarstvo, ali gozdarstvo toliko? Zato se ni čuditi, da se je vinarstvo po Spodnjem Štajarju tako razširilo; danes je z vinsko trto porastlih nad 40.000 oralov. Od vinogradov je v prvi vrsti zavisno blagostanje večjega dela Spodnjega Štajarja; z njimi se večina Slovencev dviga, z njimi pa tudi pada. Zatorej pa nam bodi, kjer bivamo v vinorodnih krajih, glavna skrb za vinograde!

Vladi, ki tirja davek, je dolžnost, da podpira ljudstvo v pridelovanju pridelkov, vzlasti glavnih, in sicer s tem, da snuje strokovne šole, oskrbuje boljše vrste, da uravnava davek po dohodkih, da daja po potrebi brezobrestna posojila itd. «No, vlada stori vse to», utegne se nam reči: «v Mariboru imate vinarsko in sadjarsko šolo, deželne trsnice vam prodajajo za mal denar najlepše amerikance, davek se mu zniža, kdor ima trsno uš, in brezobrestno posojilo dobi, kdor začne napravljati ameriški vinograd». Mi pa pravimo: «To je vse res, ali večina teh pripomočkov pač ima vrednost le za tistega, ki ve vsake duri in o pravem času najti, ki si ve napisati prošnjo tje in tje, skratka za tistega, ki je že bolje premeten in vaje, stiskavati uradne kljuke». Kjer so naše ljudske šole zdrave, tam si kmetje tudi vedó pomagati, in se njim godi bolje; kjer pa se ves ljubi dan mlati le blažena nemščina, tam izstopajo otroci iz šole z meglenim duhom in potrto voljo in so v praktičnem življenju reveži. «Kar pa se tiče vinarske in sadjarske šole v Mariboru», da popolnimo svoj odgovor, «ta ne služi nam, ampak Nemcem, ker je trdo nemška; mi imamo le čast, da za njo tretjino plačujemo, t. j. 5000 gl. na leto, ker mora vsako leto 15.000 gld. deželna blagajnica dostaviti». In ravno strokovne šole bi nam lahko bile v največjo korist. Zatorej pa je tudi Nemci tako uvažujejo. Zraven vinarske šole v Mariboru imajo še «deželno viničarsko šolo» blizu Lipnice, ki je prav praktično ustrojena. Šola ima namen odgajati dobre viničarje, ki svoj posel temeljito razumejo, in so torej vinorodnemu kraju prevelike vrednosti. Sprejemajo se vanjo viničarski fantje ter se v njej vadijo in učijo jedno leto. Vse je brezplačno, še dobi vsak nekaj na roko. Šola stane deželo na leto okoli 6000 gld. Taka šola bila bi za naš Spodnji Štajar pravi blagoslov, toda nimamo je. Nemci pa imajo še jedno tako šolo in sicer pri Mariboru, t. j. pri takozvanem grajščinskem vinogradu za ribniki. 2000 gld. daja za njo dežela, 3600 gld. pa štajarska hranilnica. Vrh tega imajo Nemci še priliko, o vinarstvu se kaj naučiti na poljedelski šoli v Grottenhofu pri Gradcu. V nobeni imenovanih šol ni slišati niti besedice slovenski, torej tudi ne moremo reči, da bi katera veljala nam. Le plačevati smemo. Mi, ki imamo nad 40.000 oralov vinogradov, nimamo niti jedne šole, Nemci, ki imajo 15.000 oralov, 4, pišemo štiri. Po vsej pravici zgrabi človeka, če to premišljuje sveta jeza, da ne ve, kaj bi na to rekel. Ko bi se nam tako dobro godilo, da bi smeli metati denar skozi okno! In koliko ga moramo zmetati vsako leto Nemcem v malho! Naj se oglasi slovenski kmet, ki se sme pohvaliti s koristjo, ki mu jo je dala recimo vinarska šola v Mariboru! Če je dal sina vanjo, se mu je narodno izneveril ali vsaj slovensčine odvadil, druge dobrote, kakor trse, drevesca pa uživa gospoda, mestna in druga, ki si svoje vinograde in sadonosnike

krasno opravlja, dočim se slovenski kmet po njih ozira z golega brega solznim očesom. Kaj naj hočemo? Ali naj zahtevamo 10 vinarških oziroma viničarskih šol?

Nemška gospoda v Gradcu in izven Gradca! Ne bodemo toliko tirjali, ker nismo vajeni, od vas pričakovati pravičnosti. Pohlevno in ponižno prosimo, da nam ustanovite jedno viničarsko šolo, kakoršno imajo Nemci pri Lipnici, pa s slovenskim učnim jezikom nekje v Slovenskih goricah. Ali ne vidite, da gladujemo, da nam preti smrt za lakoto? Kdo bode vam plačeval vsakoletno tretjino za vaše naprave, kakor gledališče, knjižnico, razne šole: srednje, meščanske, ljudske, strokovne in za drugo, če mi nikakor več ne bodemo imeli?

Naše gg. poslance pa nujno prosimo, naj se z vso silo potegnejo, da se nam šola, za katero prosimo, dovoli! Vsakdo rad živi; živeti pa more le, ako je kruha za najhujo potrebo.

Nekoliko slovenskih vinogradnikov.

## Beseda za obmejne Slovence.

V obrambo ustavnih pravic slovenskega naroda se je oglašil v kranjskem deželnem zboru dne 28. februarja poslanec Ivan Hribar ter stavil poseben predlog, kako ima vlada čuvati slov. manjšino izven Kranjske. Iz njegovega lepega govora posnamemo le nekaj in sicer to:

«Obupni vzkliki doné k nam iz sosednjih dežel. Slovenec se mora boriti tam za biti ali ne biti. Po jedni strani brezobzirni Nemeč, po drugi v svojih sredstvih neizbirčni Italijan pritiskata nanj z vso močjo. V tej borbi pa je osamljen. Le dobra njegova pravica in domovinska ljubezen sta mu pomočnici. Vlada, ki bi pred vsem poklicana bila, jemati ga v zaščito in braniti ga pred nasiljem, gleda samopašnemu Neronu jednako v areno, pričakuje morda celo, da jej zadoni nasproti Slovenstva poslednji vzklik: «Ave, morituri te salutant!» Kaj čuda torej, ako obmejni Slovenci obračajo svoje oči zaupljivo k nam, pričakuje, da jim iz središča Slovenije pride pomoč v nevarnem boju. In te pomoči so tembolje potrebni, ker ravno v naših dneh valovi politične strasti pluskajo tako visoko, ko še nikdar, odkar smo deležni postali ustavnega življenja».

Pojasnil je nato g. govornik temeljito, kako se godi Slovincem izven Kranjske in Hrvatom v Istri ter sklenil:

«Dolžnost naša je torej v očigled teh dejstev bila, ko se nemški živelj zbira k odločilnemu naskoku na avstrijsko Slovanstvo, da sedaj, ko laški živelj kar besni proti Slovincem in Hrvatom v Istri, v Trstu in na Goriškem, povzdignemo svoj glas za rodne si brate, in da vlado spomnimo njene dolžnosti. Ravno te dni je objavila «Edinost» nekaj razglasov, katere so cesarske oblasti v letu 1848. izdale slovenskemu kot «državi in dinastiji zvesto udanemu narodu, na čegar hrabrost se je vedno zanašati». Pol stoletja je preteklo od tedaj, in kaj smo doživeli? Onim, proti katerim so nas cesarski uradi leta 1848. klicali na pomoč, izročili so ravno ti uradi kasneje vso moč; dali so jim celo priliko tlačiti naš rod. Zvesti Slovenec pa je pozabljen. Ali se res hoče na vsak način vzbuditi prepričanje, da se zvestoba povrača vselej s preziranjem?

Gospoda moja! V interesu države bilo bi to obžalovati; v interesu države, katera nas bode na jugu še krvavo potrebovala. Zato pa vzdigamo svoj glas, dokler še ni prepozno, in resno pozivljamo vlado, da nas stori deležne ravnopravnosti in da nas štiti samopašnosti naših sosedov. Ako pozna svojo nalogo, ako res ni še s slepoto udarjena, storila bode to. Pot, po kateri se k temu dospé, pa jej je dana. S podobnimi sredstvi, s katerimi štiti nemško manjšino na Češkem,

ščiti naj manjščine — pa naj si že bodo slovenske, nemške ali laške — na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem ali Primorskem. Le po tej poti pride se do sreče Avstrije».

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

Dunaj. Ministri grof Thun, dr. Kaizl in Bärnreither so bili v soboto v Budapešti; razgovarjali so se z ogerskimi tovariši o avstro-ogerski pogodbi. — Pri občinskih dopolnilnih volitvah v III. razredu so zopet zmagali krščanski antisemiti. Zaman so se zvezali liberalci in Schönererjanci.

Štajarsko. Graška konjska železnica ali tramvaj je imela lani nad 90 tisoč gl. čistega dobička, in vendar so njeni služabniki sila slabo plačani, dasi se na dan trudijo po 14 do 16 ur. Ta železnica je namreč v židovskih rokah.

Koroško. Nemški «šulverein» deli po slov. krajih Judeževne groše ter namerava blizu vrle slov. velikovške šole postaviti nemško učilnico, prav za prav mučilnico za slovenske otroke. — Celovška trgovinska šola je dobila že od ministerstva pravico javnosti.

Kranjsko. V petek sta «Slovenec» in «Slov. Narod» objavila spravne točke. — V Ljubljani se je ustanovila «Gospodarska zveza» za vse slov. pokrajine. — Vlada je že izvolila odbor, ki bode vodil zidanje nove višje gimnazije v Ljubljani.

Primorsko. «Šolski dom» začnejo zidati v Gorici. Goriški Slovenci so res občudovanja vredni, ker toliko žrtvujejo za svojo deco. — Pri Sv. Jakobu v Trstu bodo po veliki noči spet uvedene slov. pridige.

Ogersko. Dne 15. marcija so slavili punt 48. leta. Madjari so si bili povsod navdušeni, ali preseneteni so vendar bili, ko so se jim pridružili socijalni demokratje, ki so na več krajih dobili prvo besedo ali pa so začeli krvavi pretep.

### Vnanje države.

Rim. Oni dan se je sv. očetu poklonil bivši naš ministerski predsednik, grof Badeni, s svojo soprogo. — O jubileju so papežu Leonu XIII. častitali tudi laški katoliški časnikarji. Papež so jih lepo pohvalili ter jim priporočali, naj vedno složno delujejo.

Italijansko. O Crispijevih sleparijah razpravlja te dni parlament ali državni zbor. Crispi, bivši ministerski predsednik, ima dovolj krivic na svoji vesti, vendar pa ga večina parlamenta ne bo izročila sodišču. Vrana vrani očij ne izkljuje, framason framasonu tudi ne.

Francosko. Volitve v državni zbor bodo dne 8. maja. — Vlada je nekaj mornarice poklicala pod orožje. Ta mobilizacija je bojda samo za poskušnjo.

Nemško. Dotični odsek državnega zbora je v drugem branju sprejel predlog o povečanju vojne mornarice. Včeraj je o tem začela razpravljati poslanska zbornica. Predlog bo gotovo tudi tukaj vsprejet, ker je večina katoliškega centra zanj pridobljena. Radovedni smo, kaj bodo katoličani za to uslugo dobili.

Srbsko. Srbski kralj Aleksander je nekoliko zbolel, njegov oče Milan, zdaj najvišji poveljnik armade, pa dela proti Bolgariji zgago, da še utegne priti do vojske. Je-li Milan že pozabil, da je bil jeseni 1885 pri Slivnici od Bolgarov pošteno tepen?

Turško. Razun Nemčije so se vse evropske velevlasti izrekle za to, naj postane grški princ Jurij guvernér na Kreti. — Sultan je vendar enkrat iz grške Tesalije poklical nekaj vojakov in sicer jedno divizijo, ter jo poslal proti bolgarski meji.

## Cerkvene zadeve.

### Knezoškofu Jakobu v slovo!

(Iz Ljubljane, koncem svečana).

(Dalje.)

Odgoja naše mladine je zadnja leta prišla zeló že v roke redovnic. Upati smemo, da se ta vpliv še bolj razširi in utrdi v blagor našega mladega naraščaja. Pred vsem pa moramo skrbeti in delati na to, da se čim preje v dejanje izpremeni krasna ideja škofova: katoliška gimnazija v rokah očetov jezuitov.

Za vladanja knezoškofa dr. Missije so se tudi ljudski misijoni po deželi in v mestih pridno obhajali. Vodili so jih jezuitje in lazaristi. Kako blagodejno in mogočno je vplivalo to na prepород verskega mišljenja in življenja med narodom, vedo povedati duhovniki, ki so to skusili; upliv misijonov se kaže tudi v javnem političnem življenju.

Poudarjal sem že poprej, da se knezoškof dr. Missia odlikuje pred vsemi svojimi predniki na ljubljanski stolici zlasti s svojim pristnim dušnopastirskim delovanjem. Povo-dom kanoničnih vizitacij in za časa bir-movanja je obiskal celo najskrajnejše, najtežje pristopne župnije na visokih hribih in tudi mnoge podružnice. Večkrat je po dvakrat na dan delil zakrament sv. birme in povsod sam pridigoval. Ni čuda, da se je včasih bolan samega truda in potovanja vrnil domov. A niti bolezen ga ni ovirala v tem uzornem dušnopastirskem delovanju. Udeleževal se je tudi rad raznih cerkvenih slovesnostij, katere so priredila semtertje katoliška društva. Kako blagodejen utis je naredilo to vselej na duhovnike in na ljudstvo, skušali smo v raznih priložnostih. Dá, knezoškof dr. Missija je bil ne le škof, temveč tudi prvi, neumorno delavni dušni pastir, vzgled vsem župnikom in kaplanom, kako se je treba nesebično požrtvovalno truditi v zveličanje duš. In uprav po tem delovanju svojem je postal on ljubljeneč kranjskega ljudstva, katero ga bo ohranilo v najblažjem, hvaležnem spominu!

### III.

Leon XIII. poudarja zopet in zopet, da sedanji čas tirja od duhovnikov več nego je tirjal sploh kateri poprej. Treba je delovati ne le v cerkvi, temveč tudi zunaj nje. S tem se je naložilo duhovščini osodepolno breme, ker duhovnik, ki je po stanu svojem zavezan, da se posvetnemu hrupu odteguje, primoran je vsled neugodnih časovnih razmer podati se med ljudstvo, v hrupne zборе in tam braniti pravdo sv. cerkve in zatiranega ljudstva. Osodepolna naloga je to za vsakega duhovnika, sem rekel. Duhovnik ostane človek tudi kot duhovnik in v vsakdanjem posvetnem življenju in vrvenju, v katero se mora podajati, pripeti se lahko, da trpi njegov stanovski ugled, da si nakoplje celo mržnjo mnogih ljudij. Stvar je torej silno kočljiva, odijozna; a ni drugače, časa tok tirja sedaj od duhovščine tudi to hudo žrtev!

Ko je ubogo ljudstvo v gmotnem oziru zupuščeno tako rekoč od celega sveta in prepuščeno sebi in oderuhom na milost in nemilost, mora mu duhovnik tudi v telesnih stiskah pomagati in svetovati, kolikor more.

Po opominu in navodilu sv. očeta se je vnelo povsod po katoliškem svetu živahno delovanje duhovščine na socijalnem polju. Smelo pa trdim, da je malo škofij na svetu, kjer bi se krščansko-socijalno delovanje duhovščine tako hitro in tako močno razvilo in ukrepilo, nego ravno v naši ljubljanski škofiji. In vse to je delo prevzvišnega knezoškofa, kateremu so navodila Leonova sveta. Kako mogočno in obširno se je ustanovila kat. organizacija na Kranjskem!

Podlago vsemu temu pa je postavil katoliški shod leta 1892., za katerega mora ves narod slovenski našemu vzornemu knezoškofu večno hvaležen biti! Kje bi mi Slovenci zdaj bili, kam bi že zašli na krivi poti, ko bi si pravočasno ne predrugačili svojih korakov!

V svrhu katoliško-narodne organizacije se je ustanovilo leta 1888. katoliško tiskovno društvo s katoliško tiskarno v Ljubljani. V njej se natiskuje cela vrsta raznih strogo katoliških časnikov in knjig. «Slovenec», «Domoljub», «Glasnik», «Venec», itd. nosijo zdrave ideje med ljudstvo.

Leta 1896. se je ustanovila tudi «Leonova družba», ki ima namen s svojim glasilom «Obzornikom» zbirati okoli sebe učeni slovenski svet. «Umetniško društvo» pospešuje domačo, zlasti cerkveno umetnost.

Za delavske stanove so se ustanovila mnoga delavska, rokodelska, obrtna, mladeniška, izobraževalna društva, ki varujejo svoje člane duševnega in gmotnega propada. Razven tega so se osnovali in se še snujejo kmetijske in obrtne zadruge, posojilnice, hranilnice, konsumna društva, itd. vse v blagor propadajočega ljudstva. Na zunaj pa družji in veže vse dobromisleče katoliške može kranjsko katoliško politično društvo s središčem v Ljubljani, hkrati z raznimi drugimi političnimi društvi, ki so ustanovljena za posamne okraje.

Poleg teh novoustanovljenih društev pa so tudi vsa starejša dobrodelna društva, na pr. Vincencijeva družba, gospejino društvo itd. v svojem delokrogu kar najuspešnejše delovala.

To živahno in iskreno katoliško gibanje seveda ni ugajalo in še sedaj ne ugaja slovenskim naprednjakom, onim možem, ki nosijo sicer še slovensko ime, a so duha slovenskega že davno se znebili in sedaj le s tem hočejo naš narod osrečiti, da mu čim preje vcepijo tujega duha, ki pa je pristno slovenskemu naravnost nasproten, in zato zanj škodljiv ter naravnost poguben.

Knezoškof dr. Missia se je z vso energijo uprl takemu pačenju slovenskega ljudstva. Neustrašeno, ne glede niti na desno niti na levo je zasledoval svoj smoter, in duhovščina mu je stala zvesto ob strani. Za vsa ta blaga dela, za najboljše namene pa je žel apostolski mož z nasprotne strani le preganjanje, natolcevanje in najgrše psovaje. Pomislimo le nekaj let nazaj! Poglejmo v zadnje letnike «Slovenskega Naroda» in «Rodoljuba»! Koliko ostudnih psovok je padalo na njegovo vzvišeno osebo, kako grdo in odurno so se sumničila najblažja dela njegova, kako so se natolcevali njegovi dobrohotni nameni! A čemu bi odpiral iz nova rane, ki so se komaj zacelile? Zadosti naj bo, da sem na to le opozoril! S svojim višjim pastirjem je trpela tudi duhovščina. A z veseljem je trpela najhujše udarce, samo da je videla zmagujočo pošteno, sveto stvar. (Konec prih.)

## Gospodarske stvari.

### Sadeži naših vrtov.

(Konec.)

Ker smo že pri tem, moramo reči, da najzgodneje nam treba sejati seme za zeljne sadike (flance). Pri tem semenu posebno svarim, da se le iz zanesljivih rok kupuje, ako pa je doma pridelano, da se ne zamenja s semenom od repe, kateremu je za las podobno. Najbolje je vselej pri spravljanju tega in vseh podobnih si semen, na zavitek zapisati ime semena. Toliko vsled tega, ker je že mnogo gospodinj mesto zeljnih sadik, vsejalo — repo, kar je pač dvojna, prej omenjena škoda.

Poleg zeljnih sadik nam je tudi skrbeti za druge, zlasti peso, katere sadike se pozneje zasade kakor rob okoli kapusa in v jeseni prav izvrsten pridelek dajejo. Enako je s kolerabo, solato endivijo (katera se pa še le o Kresu seje, sicer raste le v vrh) in drugimi. Sploh je takim sadežem, ki se morajo presajati, vrt nekaka pestunja, v katerega rokah dospejo do moči, ki jo med drugim zelenjem potrebujejo.

Ako ni pravega prostora drugje, mora se tudi na vrtu v kakem kotu odločiti gaedice

za nasaditev «štoržev» od zelja, v drugem repa — (katero dvoje baje ne sme biti vkup!) Zraven se ne pozabi lahko na korenje, peso, redkev itd., da je potem vsacega semena dosti doma. Kadar to dozori in se spravi, pa se v ona mesta nasadi jesenskih pridelkov sadike, endivije, pesa itd. Saj nobena pametna gospodinja ne sme pustiti v poletnem času kake gredice prazne.

Ko smo tako glavne pridelke vrta oskrbeli, ne smemo pozabiti še na manjše, ki so istotako potrebni in koristni. Posamezne gredice se odločijo: za česen, brez katerega se skoraj ne more shajati. Druga za rumeno korenje, katero ne moremo prehvaliti glede dobrote pri kuhanju mesne juhe, ker po barvi nadomestuje žefran, po okusu pa je juha veliko sladkejša. Spet je dobro vsaj v jedno manjšo peteršiljevega, spet majarona in mnogo drugih zelišč, ki so v kuhinji vedno potrebne. Seveda se ne pozabi zraven na dišeči šnitlek, kateri raste navadno ob robu gredice, da ga lahko kadarsibodi «strižejo».

Zraven drugih kuhinjskih zelišč, treba skrbeti vsaj v kakem kotu, da se goje zelišča, pripravna nam povrniti večkrat izgubljeno zdravje. V tem ne pozabimo v prvej vrsti na slez ali ajbež, katerega vsadimo kje v kotu, ker hoče imeti mir, da ga ne smemo prekopavati. Enako koristen je v nekaterih boleznih grmič žavbej, potem meta, prežiljka, kamilice in še mnogo drugih. Takšno zdravilno gredico pač treba pri vsakej hiši gojiti, kajti tu ne velja pregovor da «v sedmih letih vse prav pride», nasproti nam ta zdravila skoraj vsako zimo dobro služijo.

Še mnogo je sadežev vrta, kateri pa nekateri povsod ne uspevajo. Po kraju, legi in zemlji vrta se ondi goje pač najpotrebnejše in nežnejše rastline, katere se rabijo v manjši množini. Sploh so te nasproti drugim pridelkom enako zabela jedi, katera bolje diši, boljši okus napravi. Pameten kmet torej ne bo zavidal ali branil ženskam najbolj priljubljeni kraj — vrt, dobro obdelati, lepo razvrstiti, z vsem potrebnim semenjem oskrbeti, ker videl bode z radostjo, da nosijo — enako iz kašče, vedno nekaj iz njega. Sploh pa nam bodi lepo obdelani in okinčani vrt nekaka predpoda onega vrta, v katerega enkrat vsi priti želimo. Pohorski.

**Sejmi.** Dne 26. marcija v Poličanah (za svinje), na Starih Sv. gorah, v Dobovi in na Bizeljškem. Dne 28. marcija na Podplatu, v Ločah, Rušah, Arnotcah in Marenbergu. Dne 30. marcija v Imenem (za svinje). Dne 31. marcija na Bregu pri Ptujju (za svinje). Dne 1. aprila v Braslovcah, Arnovžu, na Spodnji Polskavi (za svinje), v Slov Bistrici, Ormožu in Stradnu.

## Dopisi.

**Z Dunaja.** (Jubilejna cerkev.) Naš vzvišeni vladar praznuje letos praznik, ki mora navdati vsako domoljubno srce z najpristranejšim veseljem in največjim navdušenjem. Praznik petdesete povrnitve onega prepomenljivega dneva je to, ko je bil od Boga na prestol poklican naš ljubljani cesar Franc Jožef I. Petdeset let! Pol stoletja! V življenju narodov le kratka doba, majhen val v mogočnem toku časa! Za posameznika pa pomenja pol stoletja često celo življenje. Komur koli je usojeno, petdeset let zvesto in vestno delovati, tistemu se izkazujejo ob ti priliki odlikovanja, prirejajo udanostne mu izjave.

Ako pa mogočen knez, gospodovalec mnogih in velikih dežel, doseže pri Bogu milost, slaviti takšen praznik; ako je razun tega mnogo storil, pridobil si s prekrasnimi krepostmi udano ljubezen svojih podanikov, tedaj bode to jeden izmed najlepših spominskih dnevo, skupna slavnost vseh njegovih narodov. Kako pa šele, če je mož, čegar

slavnost se ima vršiti, naš preljubljeni cesar Franc Jožef, ljubezen, veselje in ponos svojih podanikov! Kaj so nasproti takšnemu vladarju tudi najsijajnejše udanostne izjave, katerih manjkalo ni in ne bode! Ali morejo biti v pravem razmerju z velikostjo dogodka in pred vsem z vzvišeno osebo vroče ljubljene vladarja?

Našemu prizadevanju, slaviti cesarski jubilej na kolikor mogoče dostojen način, odgovarja z vzvišeno željo Njega Veličanstvo cesar sam. V zares cesarski svoji plemenitosti se je velikodušni vladar izrazil, da ne išče veselja v svoji sreči, ampak v sreči in blagru svojih državljanov, da so mu najljubša vezila k njegovemu vladarskemu jubileju čini dobrotelčnosti in dejanja ljubezni do bližnjika. In ta veličastna cesarjeva beseda je čudovito delovala. Povsod se vzdigujejo cerkve, šole, bolnišnice in sirotišnice in najrazličnejši blagru in lajšavi bede posameznikov posvečeni zavodi, pojavlja se splošno tekmovanje, storiti dobro, storiti isto cesarju na ljubo. Cesarjeva beseda nahaja odmev v srcih vseh Avstrijcev, in če bode se ob času slavnosti dvigale k nebesom brezštevilne pobožne molitve za našega cesarja, tedaj bode med njimi tudi mnogo mnogo globoko občutenih blagoslovljajočih želja, prihajajočih iz hvaležnih src onih, katerim je cesarjev jubilej prinesel ob jednem duševne in gmotne dobrote, zagotovitev človeka dostojnega obstanka, skrbno postrežbo v bolezni in starosti, olajšanje v revščini.

V duhu tega blagega prizadevanja, častiti cesarja z domoljubnimi dejanji, hočejo podpisanci podati nov povod, v smislu cesarjeve besede izvršiti dobro, Bogu prijetno in najsvetejšim namenom človeštva ne le za trenotek, ampak tudi za prihodnja stoletja in pokolenja služeče dejanje s stavbo, katere utemeljitev ostane na vse čase spojena s spominom na veliki praznik leta 1898. Bila bi to stavba župnijske in garnizijske cerkve v Donavskem mestu v drugem dunajskem okraju, ki je postala s stavbenim razvojem tega od Njega Veličanstva mogočno pospeševanega novega dela mesta s svojim mnogobrojnim, zlasti tudi delavskemu stanu pripadajočim naseljenjem in po ustanovitvi dveh velikih vojašnic v korist dušnega pastirstva neobhodno potrebna.

Objavljamo torej tem potom poziv na srca vseh avstrijskih domoljubov brez razlike narodnosti in politične smeri, da bi z združenimi močmi prispevali k stavbi te cesarske jubilejske cerkve, v kateri bodo k Gospodu Bogu molili razun bodočih župljanov naši vrli vojaki. Posvetiti se ima cerkev sv. Frančišku asiškemu kot godovniku Njega Veličanstva. S stranskimi kapelicami, ki bi se naj posvetile priprošnjikom posameznih dežel, dala bi se ta cerkev dalje dovršiti v mogočno daleč na okrog vidljivo proročišče složnosti in zvestobe k cesarju, v znak vsa ljudstva naše monarhije družbe, v armadi posebej utelešene državne misli. Vojaki, ki nosijo cesarsko suknjo, so, dasiravno različni po narodnosti in jeziku, vsi tovariši in sobojevniki.

Da bi pač vsakdo sodeloval pri ti udanostni izjavi z naklonitvijo darov po svojih močeh, da bi se dvignilo novo svetišče božje tukaj v našem lepem cesarskem mestu, veliko in veličastno, kakoršno se spodobi ljubezni avstrijskih narodov do svojega vladarja, kraj, kjer bodo kipele k nebesom zahvale za vse dobrote in kjer se bode prosilo obilnega blagoslova za našega vroče ljubljene cesarja, za cesarsko hišo in našo milo Avstrijo!

Da bi tukaj izraženo misel, ki najde gotovo vesel odmev v vseh avstrijskih srcih, približal njenemu uresničenju, sestavil se je pod najvišjim pokroviteljstvom Njene cesarske in kraljevske Visokosti presvetle gospe nadvojvodinje Marije Terezije in pod častnim predsedstvom prečastitega knezonadškofa dunajskega, Njega eminence kardinala dr. Antona Gruše sledeči odbor: predsednik: Karlos knez

Clary in Aldringen. 1. podpredsednik: dr. Karol Lueger, župan dunajski. 2. podpredsednik: dr. Ernst Hauswirth, opat škotskega samostana. — Darove vsprejema tudi knezonadškofijska konzistorijska pisarna na Dunaju.

**Iz Zagreba.** (Za slogo.) «Sl. Gosp.»! Veliko let se že boriš in deluješ na prosep svojega naroda pod geslom: «Vse za vero, dom, cesarja!» Vsak pošten Slovenec te spoštuje in tudi rad prebira, ker dobro ve, da se bode po tebi o mnogem poučil, kar mu je potrebno za časno in pa večno srečo. Tudi tukaj v Zagrebu, katerega prebivalstvo je ena dobra tretjina Slovencev, te radi zvesti slovenski sinovi in hčere prebirajo; in razveselilo nas je, ko si začel v početku tega leta v povečane obliki izhajati, da nam lažje več dobrih nauk in zabave podajaš. Prav tako! «Vse za vero, dom, cesarja», le navdušeno in neprestrašeno naprej!

Slovenec in Hrvat, sinove ene slovanske matere, je sicer politika razdružila in za mejo vodo postavila, ali voda ni kri, da nas zamore razdvojiti. To nam pokazuje tudi naša slavna povest. Zedinjenimi močmi so se nekdanji naši očetje bojevali proti sovražnikom in tlačiteljem svojim, kakor proti Frankom, tako tudi proti okrutnemu Turčinu; ter so 300 let se proti zadnjemu kakor hrabri levi bojevali in bili čvrsta obramba krščanstva in pa predzidje zapadne Evrope, da je niso mogli tlačiti, kakor so to z nami na jugu storili. In dokler so naši očetje držali skoz 300 let v eni roki motiko in otiko, da si pridelajo kruhek, v drugej pa so držali bojno kopje in meč, da si obvarujejo svojo sveto vero in pa mili dom, je severna in zapadna Evropa z malo izjemo lahko kulturno napredovala.

In ko so naši očetje zedinjenimi močmi sovražnika premagali in turški polmesec vrgli ob tla, kaj so pač imeli po naravnem zakonu, kateri je v srce vsakega plemenitega človeka od Boga vsajen, pričakovati od narodov zapadne Evrope? Hvaležnost in pa bratsko pripomoč, da jih dosežejo prej ko mogoče v znanju in kulturnem napredku. Ali smo to zadobili? O kaj še! Za sužnje nas hočejo imeti, ovirajo nas v vsakem napredku in hudobno gledajo, ko vidijo, da Slovan gre na dan. Še več, prevzeli so se in puntali, in spet so jih pred 50 leti naši morali iti mirit, da se ljuba Avstrija ohrani.

In kaj bomo mi storili? Ali se naj mar udamo žalostnej usodi, katero nam oni krojijo? Ne, ampak pod geslom našega premilostljivega gospodarja, cesarja in kralja: «Viribus unitis» složimo se, zedinimo, delujmo vsi in povsod za to, da prej in prej zadobimo tisto, kar nam je tuja krivica vzela. Samo tako, zedinjenimi močmi pod zastavo Kristusa Zveličarja in pod zastavo naše prejasne hiše habsburške je mogoč vsak napredek pri nas. Kad se bratska srca slože i slovo plivat može. Slogom rastu male stvari a nesloga sve pokvari. U to ime pomoz Bog! Sve za vjeru i domovinu! Jurjev.

**Iz Vojnika.** (Rajska roža.) Kar je človeku drago in ljubo, to navadno hitro mine. Te resnice sem se pred kratkim zopet prepričala. Imela sem prijateljico Terezijo Kvederjevo, ki mi je bila draga in ljuba bolj kakor samo zlato. Imela sem jo, a nimam je več. Vzela mi jo je nemila smrt. Ni še dolgo od tega žalostnega trenutka.

Žalosten je bil ta trenotek ne za rajno, pač pa za me in za vsako pošteno dekle. Zakaj pokojna nam je bila ne le ljubezniva tovaršica, ampak najboljši vzgled dekleškega življenja. Bogastva ni imela, pač pa pridne, delavne roke. Ponašala se ni s prstanom na roki, ne s svilnatim robcem na glavi, kakor storijo nespametne device. S košato obleko si ni iskala znanja pregrešnega, ker je vedela, da to človeka ne stori srečnega. Pač pa je zaljšala s ponižnostjo, čistostjo, potrpežljivostjo svoje srce in je vzgledno učila, naj tudi druge tako storé.

Lepo je živela, srečno se je preselila tja, kamor je hrepenela v življenju. Veličasten

pogreb, kakoršnega že pri nas dolgo nismo videli, je lepo kazal, da čednostno, pošteno življenje vsakdo spoštuje. Za božje plačilo so jo spremili vsi trije gg. dušni pastirji od doma do hladnega groba. S tem so nam pač živo pokazali, da bolj cenijo čednost, kakor bogastvo svojih ovčic.

Časten je bil njen pogreb, pa Bog jo je gotovo še bolj počastil in odlikoval. Komaj 24 let staro jo je Bog kakor zlahotno rožo presadil v nebeški raj, da bi v nebeški luči in sreči cvetela vekomaj. Tako naj bo vsako slovensko dekle!

Vojničanka.

**Iz Št. Jurija ob Taboru.** (Razno) Pri nas deluje »Bralno društvo« že 8 let in »Kat. politično društvo za vranski okraj«, katero bo pa letos pri drugem občnem zboru meseca maja svoje delovanje še razširilo. Tretje, namreč gasilno društvo, je zdaj v povojih in, če bo prav šlo, dobimo morda kdaj še kako zadrugo, ki bo pospeševala izključno koristi kmečkemu stanu. Bralna društva so potrebna, da ljudstvo iz poštenih časopisov zve resnico. Ni še dolgo, ko mi je neki mož rekel: Jaz za to berem tako rad časopise, da me socialni demokratje ne morejo nalagati. Jako dober razlog! Za to, rodoljubi, kateri še spite, snujete bralna društva! Od dne 10—14. marca je tu predaval g. deželni živinozdravnik Martin Jelovšek o umni živinoreji in mlekarstvu. Imel je dve predavanji v šolskih prostorih; v gostilnah V. Južne na Taboru in J. Brišnika v Ojstrski vasi pa so posnemali sveže mleko in takoj na to delali iz smetane surovo maslo. Poskus se je jako dobro obnesel. Prišlo je bilo vselej veliko ljudij, ki se za celo stvar jako zanimajo. Dne 19. marca nas je posetil g. potovalni učitelj Belé. Govoril je tu v šolskih prostorih zelo lepo o umni sadje-reji. Ker ste torej vi, šentjurski posestniki, dobro poučeni o tem, primite se z vso vnemo umne živino- in sadjereje; to vam bo v današnjih razmerah prineslo najbolj gotov denar!

**S Teharjev.** (Shod.) Krasen je bil naš volilni shod zadnje nedelje. Poleg drugih govorov omenjam samo g. dr. Dečka, ki je vrlo lepo navduševal volilce, in državnega poslanca g. dr. Kreka, ki je, brzobjavno povabljen, radovoljno prišel in z očarljivo besedo začaral vse, kažoč, kako se moramo boriti z vsemi močmi zoper sovražnike sv. vere in našega naroda; kako je sv. dolžnost vsakega volilca, da voli in sicer da voli z nami. Na praznik Marijinega oznanjenja, prihodnji petek, ima ob treh popoldne svoje zborovanje in novo volitev podružnica sv. Cirila in Metoda pri g. Štiglicu v Slancih. Potem bo pa predaval o vinogradarstvu in sadjarstvu potovalni učitelj g. Bele. Kmetje, udeležite se v obilnem številu!

**S Ptujkega polja.** (To in ono.) Ljubi »Slov. Gospodar!« Odkar si sprejel moje novoletno voščilo med dopise, imam Te vedno rajši in prejemam Te še z večjim veseljem nego prej. Nedavno pa si me iznenadil radostno, ko mi prineseš odgovor na moje besede. Torej me je vsaj jeden umel ter premišljeval o mojih željah! — Zdaj pa le vsi slovenski krčmarji in narodnjaki na Ptuj in v okolici, zahajajmo pridno izključno le k našemu slov. peku, naj nam le on peče žemljice; gotovo ne bode delal tako malih kakor sicer drugi, če ga bomo podpirali vzajemno. Veselili se bomo sami, ako spravimo svojega brata in rojaka sčasom na konja. Upamo namreč, da bode ostal tudi vedno narodnjak in čitalničar. Naj ne misli kedó: »To je malenkost, zavoljo par žemljic še nisem narodnjak!« Spomni se, kar pravi pregovor slovenski: »Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača«.

A danes še bi Ti rad nekaj naznanil, moj ljubi »Slov. Gospodar!« Ko sem čital tu pa tam o ponarejanju vina, mislil sem vselej, da delajo to le Italijani, Nemci in Židje. A, kako sem se motil! Zadnjič sem zvedel, kako so neki v naši bližini na Ptujskem polju celo slovenski kmetje delali vino.

Seveda so ga pili sami in ne prodajali, pa to mnogo ne zboljša pogreška. Bog ve, kdo jih je učil to početje! Vodo, »spiritus« in sladkor ali celo neki »saharin« in ne vem kaj še vse zmešajo, tako neki dobijo po ceni pijačo za gostijo in za delavce. Jojmene, mislil sem si, rajši že pijem hladno vodo, kakor pa tako grdobó!

Spomnil sem se, kaj so nas g. učitelji učili, ko sem še sedel v šoli; pa da se mi nihče ne smeje, povem koj naprej, da sem tudi hodil v mestno šolo in prav tam zvedel sem to: »Droženko kuhajo iz drožja, slivovko iz sliv, dragi spiritus iz žita in krompirja, slabi, ceni spiritus pa iz tistega gnoja, kojega pripeljejo iz vseh stranišč po mestih v posebej tovarno«. Ali ste sedaj slišali, slovenski kmetje, iz česa se kuha tisti blaženi spiritus, iz kojega si vi delate vino, iz kojega sploh delajo ono žganico, katero nekateri toli radi pijejo po butikah? Ali se še vam zdaj ne odpre pamet, da bi pustili to grozno pijačo? S takim narejenim vinom si kvarite želodec, pamet in krajšate življenje sebi, delavcem in vsem, katere brezvestno zalagate s tako robo.

Drugo, kar se mi že dolgo zameri, pa je nova šega, koje so se poprijeli naši slovenski fantje deloma tudi mladi možje. »Slov. Gospodar« je imel večkrat natiskano opombo: »Držite se slovenske šege in domače noše!« Naši slov. fantje pa začenjajo nositi zelene, žamatne oprsnike in zelene klobuke. Ali ne veste, da je to celo nemška, gornje-štajarska noša? Vidite, kako ste se opeharili, ker ste poslušali nemčurske trgovce, ki so vas s slovensko besedo zapeljali, da ste pustili lepe domače navade. Ako greste v Gradec in na nemško Štajarsko, videli bodete vse kmete z zelenimi oprsniki, suknjami in klobuki. Ker vam nemčurji ne morejo koj vzeti slovenskega srca iz vaših prsij in slov. besede iz vaših ust, zato vas hočejo vsaj videti v nemških oblačilih. Slovenski fant naj nosi črni ali rudeči ali pa modri oprsniček z debelimi svetlimi gumbami ali knofi in črn klobuk, ne pa zelenega, kakor bi bil že cel »oberštajarc«. Boljše pamet ko žamet, to bi tudi morali pomisliti naši fantje in očetje. Vsak toži o slabih časih, a fantje hodijo v zamatnih suknjah in si kupujejo zelene klobuke za drag denar. Kako sodi tu skupaj? No, če je kateri fant ženin, ali res ima preveč novčičkov, privoščim mu tudi jaz veselje, naj nosi baržunasti oprsniček, a plavega, rudečega ali črnega, za Boga pa ne zelenega, dokler hoče biti slovenski fant. Kako hitro opazim, da so se poboljšali naši fantje, naznanil bodem to Tebi, »Slov. Gospodar«, da se bodeš veselil, kakor Tvoj — Borov Luka.

## Razne stvari.

### Domače.

(Škofovsko posvetovanje) je bilo na Dunaju dognano preteklo soboto. Naš mil. knezoškof še so nato ostali na Dunaju, da so se v ponedeljek popoldne udeležili prve seje gosposke zbornice. Domov v Maribor so se pa vrnili v torek popoldne.

(Državni zbor.) Včeraj je bil v poslanski zbor prvim podpredsednikom izvoljen Slovenec, dr. Andrej Ferjančič, drugim podpredsednikom pa Rumunec Lupul, deželni glavar bukovinski.

(Za naše vojake na Kreti.) V drž. zboru je včeraj poslanec vitez pl. Berks interpeloval ali vprašal vlado, kdaj da misli odpoklicati 2. bataljon slovenskega pešpolka št. 87 s Krete. Bog ve, čemu ondi slov. sinovi varujejo Turčine, ko smo Slovenci ondi povsod najzadnji, kjer se delijo kake pravice!

(V Libiji pod Mozirjem) je postavil Fr. Hocke iz Gradca tovarno za barve. Mož pa mora imeti grozno naročil, ker so domači obrtniki mizarska in tesarska dela celo na praznik sv. Jožefa in v nedeljo celi dan

delali in razbijali. Dovolj je že pohujšanja, da je delovodja tako bogaboječ, da cerkve le od zunaj gleda, in zdaj se še domačini v greh silijo!

(Sv. misijon.) V sloveči romarski cerkvi v Petrovčah pri Žalcu vodijo te dni sv. misijon čč. gg. lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju.

(Ples v postu) in sicer v soboto je imelo v Mariboru pevsko društvo »Frohsinn«, ki zanaprej ne more tajiti, da ni demokratsko, ker tako očitno z nogami tepta cerkveno zapoved. Sicer pa tudi mariborski magistrat ni za las boljši, ker kaj tacega dovoli!

(V Šoštanju) so imeli socialni demokratje shod, na katerem so zabavljali zoper slovenske poslance. Ko jih je pa g. poslanec Ivan Vošnjak hotel zavrnuti, zagnali so krik kakor gladne hijene v puščavi. Na tem shodu so se demokraci in nemčurji javno pobratili. »Gliha vkup štrih«.

(Županom v Gornjem gradu) je izvoljen g. Fr. Pintar po domače Stremšak. Dosedanji župan g. A. Svetina odide početkom aprila kot notar v Pliberk.

(Volilci celjske okolice, pozor!) Dne 31. marca volijo volilci III. razreda, dne 1. aprila pa volilci II. razreda po tri člane in po tri namestnike v osebno-dohodninsko volilno komisijo v cenitvenem okraju celjske okolice. Naj nihče ne pozabi volilne legitimacije z obema glasovnicama vred volilnemu komisariju pravočasno spraviti v roke. Kjer je več volilcev, naj jih rodoljub zbere ter v priporočenem pismu pošlje skupaj c. kr. okraj. glavarstvu v Celje, z dostavkom: »V zadevi volitve v cenilno komisijo.« Kdor ne bi bil dobil imenika priporočenih kandidatov, naj se obrne na posojilnico v Celju.

(Bela žena) je v Gradcu dne 14. marca t. l. pobrala g. Varmunda Miheljaka, starejšega sina pokojnega notarja celjskega, dobroznanega narodnjaka g. Martina Miheljaka. Rajni g. Varmund je bil uradnik pri c. kr. štaj. dež. sol. svétu. Če ravno tam ne veje Slovincem ugodna sapa, je pokojnik slovenskim šolam vsaj v gmotnem oziru vedel marsikatero dobroto nakloniti. Svetila mu večna luč!

(Kdaj bo konec sleparij?) Iz Čadrama se poroča: Z raznih tukajšnjih krajev hodijo ljudje kar trumoma k neki sleparski ženski — se prepričevati o dobri ali slabi prihodnosti, celo o pokojnikih. Vsled babje preroške napovedbe je že precej ljudij skoraj obupalo, med zakonskimi je nastal prepir, nekateri so, rekli bi, očitno kaznovani, ker v to babo bolj verujejo, ko v Boga itd. — Baba ta živi v Magdalenskem predmestju v Mariboru blizu cerkve sv. Jožefa.

(Mutec se je zgubil.) Ako kdo ve kaj o 27letnem hromem mutcu, ki se je zgubil, naj poroča nja žalostni materi, Marjeti Laznik, v Šent-Ilju, pošta Sv. Lenart pri Mislinjah. (Slov. Gradec.)

(Iz Vitanja.) Znani vitanjski nemčurček je oskrbel že v drugič, da se je pomazal napis na slovenski ljudski šoli v Vitanju. Naj se mimogredoči le zgledujejo po tem napisu, da spoznajo, kako olikani so vitanjski nemčurji!

(Staronemško igro,) dvoboj s sabljami imela sta v Celju dne 19. marc., (torej na praznik Sv. Jožefa!) dva vročekrvna germanska (?) junaka, H. Stepischnegg — slavni sin slavnega očeta! — in medicinec N. Negri, sin umrlega lesotrčca Negrija. Premagal je Negri, Stepischnegg se je pa moral z mnogimi težkimi ranami posut umakniti. Povzročitelj te barbarske, a pri Nemcih še sedaj prav priljubljene krvave igre bil je premagani Stepischnegg, ki, mimogrede omenjeno — prakticira pri c. kr. okrožnem sodišču! No, takega čilega in navdušenega Germana ta malenkost kar nič ne ovira, da bi opustil toli priljubljeno viteško igro. — Sploh pa celjski Nemci nimajo radi, da bi se o teh njihovih posebnih zabavah tudi drugje zvedelo; — toda kaj se če? Enake interesantne novice se vkljub temu hitro raznesejo. —

Celjski Nemci živijo torej potemtakem v tem slučaju, res še čisto po starogermanskem običaju, in človek ob takih dogodkih čisto pozabi, da smo že na koncu devetnajstega stoletja.

(Osebnosti.) Iz Braslovca se je preselil zdravnik dr. Herib. Borštner v Št. Lovrenc na kor. žel. — G. dr. Fr. Simonič, naš rojak, je postal kustos vseučiliške knjižnice na Dunaju. — G. Ullepitsch, predsednik celjskega okrožnega sodišča, je dobil naslov dvornega svetovalca.

(Imenovanje.) G. pravosodni minister je g. notarskega namestnika dr. Alojza Žnidariča v Slov. Bistrici imenoval notarjem v Ilirski Bistrici in g. notarskega kandidata dr. Hermana Wiesthalerja v Mariboru notarjem v Brežicah.

(Sv. birma v graški škofiji.) Sekovski knezoškof dr. Leopold Schuster bodo delili sv. birmo dne 21. maja v Apačah, dne 22. maja v Radgoni in dne 23. maja v Spilfeldu. —

(Od Save) se poroča: V Kostanjevici se je obesil dne 15. marca v hiši Martina Čerščiča s Štajarskega došli mesarski pomočnik Anton Geršak. — Dne 14. marca je pa pri Krškem skočil v vodo slaboumni Janez Kokoš iz Boštjanja.

(Pozor pri semenju!) O tem nam piše prijatelj: Lani sem bil pri trgovcu kupil repno seme in ga na njivi posejal vsega, a seme ni izcimilo. V sili se je potem iskalo drugo seme pri sosedih, da se je tako, čeravno že precej pozno sejano, dobilo vsaj še nekoliko repe. Letos smo dne 26. februarija na gredi posejali seme zeljno; seme domače iste dobre vrste (Braunšvajsko) sedaj zeleni, kupljeno seme pa še do danes (21. marca) ni pokazalo svojega življenja. Pri setvi bodi torej vodilo: Kdor si semenje kakoršno že bodi kupil pri trgovcu, zavoljo varnosti pred zdatno škodo poskusi nekoliko zrnica posejati ali v posodi ali na vrtu, da se prepričaš o kalivosti, t. j. bode li kupljeno seme pognalo kal, klico, cimo.

(O svetih rečeh norce briti.) to je zoper drugo zapoved božjo in pa tudi zoper posvetne postave. Bilo je na Stranicaх dne 16. sušca zvečer. Nagličev sin in hlapec sta si dovolila pregrešno šalo, da sta «šla na spoved». Potoma sta srečala iz vinogradov domu gredoče kopače. Ti so poklekili in skupno na glas molili. Bajje v neko ruto ogrnjeni «duhovnik» je s svojim klubkom dal «blagoslov», a «mežnar» je zvonil z zvoncem. Ker se pa «duhovnik» in «mežnar» nista premogla vzdržati smeha, a drugi ljudje so tudi po noči nekoliko videli, vsled tega je reč seveda dobila drugo stran, ki si jo sedaj ogleduje sodnik, šalivca pa že zdaj čutita, da ni dobro o svetih rečeh norce briti! —

(Umrla) je včeraj v Mariboru čast. šolska sestra Marija Bernarda Kurboš, doma od Sv. Jurija ob Ščavnici, v 35. letu svoje dobe. Naj v miru počiva!

(Duhovniške spremembe.) Župnijo Sv. Jakoba v Slov. gor. je dobil č. g. Janez Kapler, dozda župnik pri Sv. Križu nad Mariborom. — V stalni pokoj sta stopila č. g. župnika: Blaž Dolinšek na Frankolovem

in Jožef Fras pri Spodnji Sv. Kungoti. Provizorja pa sta postala č. g. Alojz Vojsk pri Spod. Sv. Kungoti in Jakob Palir na Frankolovem. — Premeščena sta č. g. kaplana: Jakob Menhart iz Ormoža na Ptujsko goro in Franc Gartner iz Središča v Ormož. — Župniji Spodnja Sv. Kungota in Frankolovo sta razpisani do dne 1. maja.

### Društvene.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali bl. g. dr. J. Glančnik 100 gld., č. g. prof. Jos. Zidanšek 5 gl., č. g. župnik Fr. Černenšek nabral v Cirkovcah 1 gld. 50 kr., č. g. hočki kaplan M. Roškar nabral pri Sv. Miklavžu 5 gld. 5 kr., sl. posojilnica Framska 45 gld., vlč. g. Fr. Pinterič, okrožni dekan v Radgoni, 2 gld. 50 kr. in prijatelji v Selnici ob Dravi 5 gld. —

(Mariborska podružnica sv. Cirila in Metoda) je imela ono nedeljo svoj letošnji občni zbor. Vdeležba je bila jako mnogobrojna iz vseh stanov, tudi več odličnih gospej je bilo navzočih, ki bodo osnovala žensko podružnico za Maribor. Iz blagajnikovega poročila je bilo razvidno, da je naša podružnica lani nabrala 195 gold., razven tega je pa še naša »Posojilnica« poslala družbi 100 gld., tako, da je torej Maribor sam skoraj 300 gld. zložil za prekorišten naroden namen. Po volitvi novega odbora in različnih nasvetih se je vršila prav prijetna narodna zabava, katero so posebno povzdignili izborni naši pevci.

(Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici) ima za letos ta-le odbor: g. Jernej Košar, predsednik, č. g. župnik Ivan Kunce, podpredsednik, g. nadučitelj Jožef Mihelič, tajnik in knjižničar, g. Jurij Brumen, blagajnik, in gg. Karol Stramič, in Ivan Košar za odbornika. Društvo izreka tem potom zahvalo vsem gg. podpornikom, posebej pa gornjeradgonski posojilnici za prelepi dar 20 kron.

(Zahvala.) Slavni družbi sv. Mohorja v Celovcu izreka tem potom najprisrčnejšo zahvalo za 23 prav lepih darovanih knjig vsakovrstnega berila. Ljubi Bog nam nakloni še več dobrotnikov! Odbor «Gospodarskega bralnega društva v Kozjem».

### Iz drugih krajev.

(Iz Zagreba) nam naznanja prijatelj, da so ondi dobili po ulicah nove škrinjice za pisma, toda vse so barvane z ogerskimi barvaami in ogersko krono. Vsled tega so Hrvati sila razburjeni, posebno vseučilišniki, da celo šolarčki pljuvajo na te madjarske spake.

(Dr. Lueger,) dunajski župan, je dobil od papeža veliki križ Gregorjevega reda. Izročil mu ga je nuncij Tagliani, ko se mu je prišel zahvalit za čestitko dunajskega mesta, izraženo povodom papeževga jubileja.

(Nove slovenske oglednice) so izšle v Celovcu. Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Risane in tiskane so jako lepo in predstavljajo v okusno sestavljeni skupini, katero prepleta lipovo vejevje, slovensko narodno šolo v Velikovecu, vojvodski prestol na Gosposvetskem polju in spomenik celovškega zmaja s slovenskim junakom Blagoco. — Tiskane so v peterih

barvah, namreč: rudeče, modro, svetlo-zeleno, temno-zeleno in bronasto-rujavo. 1 komad stane 5 novcev. — Torej rodoljubkinje in rodoljubi, čitalnice, pevstva in druga društva, sezite po njih! Prosimo tudi, da bi dopisnice prevzel v vsakem večjem kraju kdo v razprodajo. V ta namen naj se blagovoli pisмено obrniti na g. M. Zupanca v Celovcu, Paulitschgasse 7.

(Medjumurje,) ta čisto hrvaški kraj, v katerem živi do 90 tisoč Hrvatov, je v nevarnosti, da ga Ogri popolno pomadjarijo. Medjumurje so pred leti Madjari namreč siloma vzeli Hrvaški.

(Spomlad) se bliža in po dolgem zimskem spanju se bode kmalu novo življenje začelo na polju in po vrtovih. To je čas, ob katerem misli vrtnar in kmetovalec, kje bi si preskrbel dobrega in zdravega semena. Brez zanesljivega semena je trud na polju brezuspešen. V tej zadevi opozarjamo na dobroznanu semensko trgovino, po vsem svetu znano. To je že od l. 1874. obstoječa tvrdka Edmund Mauthner, ki ima na razpolago in prodajo vsa mogoča kmetijska in cvetlična semena najboljših vrst. Dobiti jih je po vseh boljših prodajalnicah semen.

(Različni črvi) iz cvetličnih lončkov preženejo se na jako priprost, a gotovo uspešen način: Zdrobi se kakih deset zrelih laških kostanjev in vlije na-nje liter vode, katero se potem pusti 24 ur na gorkem prostoru stati. Potem se vlije v omenjene lončke navadne vode, in ko se zemlja v istih le-te primerno napila, prilije se — po velikosti lončkov — navadno 4 žličke kostanjeve vode. Ko je to dovršeno, prikaže se na površju polno čvrčičkov, kateri so se v lončkih nahajali. Te se potem posname in ugonobi.

(Mati in štirje nje sinovi so pogoreli) dne 10. marca vsled požara nastalega v neki zalogi petroleja v Barceloni, mestu na Španskem.

(Čin blaznega.) V Berlinu si je najel te dni neki človek voz, naročivši kočijažu, da ga prepelje v neki vrt. Ko je kočijaž vodil konja, je neznani pomeril nanj samokres in ga zadel tako, da se je kočijaž zgrudil na tla, hudo ranjen.

(Koliko stane naše vojaštvo vsako leto?) Avstrija je potrošila od leta 1866. do danes za vojake 3900 milijonov gold. Letos je za vojaštvo namenjenih 184 milijonov gold. Infanterist velja pri nas na leto 221 gld., lovec 226 gld., kavalerist 468 gld., topničar 348 gld., ženist 246 gld., voznik 500 gld.; povprek velja jeden vojak 325 gld. na leto brez orožja. Orožje pa je veljalo pri nas od leta 1866. do 1888. leta 187 milijonov gold.

### Loterijne številke.

Gradec 19. marca 1898: 64, 30, 46, 32, 89  
Dunaj „ „ „ 47, 51, 16, 44, 25

### Hennebergova svila

meter 45 kr. do 14 gld. 65 kr., pristna le tedaj, ako se naroči naravnost v moji tovarni; črna, bela in barvana; tkanine, barve in vzorci po najnovejši šegi. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorca obratno.

G. Henneberg-ova tovarna za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

## VABILO

na izvanredni občni zbor „Posojilnice v Gornjemgradu“, ki se vrši v soboto, dne 2. aprila t. l. ob 2. uri popoldne v uradni.

### Dnevni red:

1. Prememba društvenih pravil.
2. Predlogi.

Ako bi ta občni zbor v smislu § 35 društvenih pravil ne bil sklepčen, vrši se isti dan ob 3. uri popoldne drugi občni zbor po istem dnevnem redu.

Odbor.

## Močen učenc

se sprejme pri Ignacij Hirtlenlehner, kovaču za izdelovanje železniškega orožja. Kolberg pri Gornji Pulskavi. 1-3

**Krepak**, dobro izurjen, 24 let star, vojaštine že oproščen **cerkovnik**, ki ima dobra spričevala duhovske in vojaške gosposke, išče službe. Prevzel bi tudi kako služabniško mesto. — Kdo? Pove upravništvo „Slov. Gosp.“

## 120<sup>cbm</sup> trsk

skupaj ali posebej prodaje **Bar. pl. Twickelovo** graščinsko oskrbnništvo, Burgmeierhof.

## Brhka deklica

se sprejme v neki gostilnici kot podnatakarica. Kje? Pove se pri **Janezu Straschillu v Ptuj**. 1-2

## Harmonij - didaktofon,

jako dobro ohranjen, prav malo rabljen in posebno pripraven za vse učitelje v petju itd., proda se takoj po znižani ceni, ker ga dotičnik v novih razmerah na tujem rabiti ne more. Več pove uprav. „Slov. Gosp.“ 1-2

## Hrastov les

za izdelovanje male in velike posode **kupuje Jernej Roman**, pošta Selnica na Dravi. 2-3

## Oženjen kravar

se takoj vsprejme.

**Baron pl. Twickel-novo** graščinsko oskrbnništvo v Mariboru.

## Proda se

majhno gospodarstvo z zidano hišo, z 2 oraloma posestva (travniki, njiva in gozd) za 550 gold. Več pove upravništvo tega lista. 1-4

## V najem

vzeti želim hišo za štacuno ali gostilno. Ponudbe sprejema uprav. „Slov. Gosp.“

## Zganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevance kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 105

## Zahvala.

Ob smrti našega dragega in nepozabljivega supruga oziroma očeta, tasta, dedeka, brata in strica gospoda

### Franca Golob,

zasebnika,

se nam je od vseh strani sočutje in pomilovanje izrazilo. Ker ne moremo za isto, posebno pa za mnogobrojno vdeležitev pri pogrebu rajnega vsakemu osebno svoje hvale izreči; zato porabimo to pot in javljamo svojo dolžnost sè: „Bog Vam vrni vse stoterokrat!“

Sv. Trojica v Slov. goricah, dne 15. marcija 1898.

**Žalujoči ostali.**

## Kovačnica.

Jurij Pernat, kovaški mojster v Mihovcah pri Pragarskem, okraj Ptuj, hšt. 24, da v najem ali pa tudi proda svojo kovačnico in nekaj drugega poslopja, zavoljo svoje starosti.

Posebno za podkovsko kovačijo je lep prostor. Plačilni pogoji so lahki; ako se želi, dobi se tudi ena njiva. — Kdor želi, naj to naznani ali pride pogledat do dne 1. maja t. l.

## Cvekov brinjevec

je znan kot naravni in najboljši.

(Soliden zastopnik se išče.)

**Franc Cvek.**

3—5 Kamnik. (Kranjsko.)

<b>Franc Dolenc v Mariboru, Tegethofove ulice 21.</b>		
Zaloga manufakturnega blaga na debelo in drobno	<p><b>P. n.</b></p> <p>Velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporočam svojo</p> <p><b>veliko zalogo suknenege, platnenege in modnega blaga</b></p> <p>za moške in ženske obleke vsake vrste štofov, kamgarnov, pervijenov in toskinov črnih, gladkih in pisanih kašmirjev, najnovejše volne, perkalov in satinov v vseh barvah od najcenejše do najboljše vrste — volnenih in židanih robev, narejenih belih, pisanih in Jägerjevih srajc, kolirjev, manšet in najnovejših zavratnikov.</p> <p>Blago prijemam od prvih in najboljših tovarn, zategadelj sem zmožen vsakemu po najnižjih cenah postreči.</p> <p>Z odličnim spoštovanjem</p> <p><b>Franc Dolenc.</b></p>	Zaloga manufakturnega blaga na debelo in drobno
<b>Franc Dolenc v Mariboru, Tegethofove ulice 21.</b>		

## Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

### J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilarinsstrasse.



Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravlja v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Trpotčev sok nepresežno deluje pri vseh prehlajenjih dušnih organov, ter je najboljšo sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobol, hripavost in vratnobil. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spiyo in na ta način hitro okrevajo. Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:

„Velecenjeni gospod lekarnik!

Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delajočega trpotčevega soka; potrebujem jih za svoje poznanca. Jaz sem od dveh steklenic odnesnosnega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobolnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaji, 20. marca 1897.“

Pazi naj setorej, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo oni je pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto na vsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunavši 20 kr. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastonj in poštne prosto. Lekarna k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Pri meni se dobiva prav lepa

## koruza in oves

tako tudi različna poljska semena, kakor: deteljno, travno, korenjevo, runkeljnovne in bele repe itd. po nizki in dobri postrežbi.

**Milan Hočevar,**

10—12

trgovec v Celji, glavni trg.

Štacunar

## R. Bračko

pri „Plavi krogli“

v novem poštnem hramu v Ptuj

prodaja

izvrstno kavo 1 kil. po fl. 1.20, 1.40, 1.60, 1.80 in 2.—  
sladkor 1 „ 39 kr. v grudi.  
sol 1 „ 12 kr.  
riž 1 „ po 13, 14, 16, 20, 24 in 28 kr.  
žajfo celi funt 10, 12, 14, 16 kr.  
milne sveče, zavoj po 38 in 40 kr.  
Frank-ovo in Kneipp-ovo kavo za 4, 5, 10, 12, 25 kr.  
suho ogersko moko, od katere imam veliko zalogo od prvega Budapeštnege parnega mlina, prodajam 1 kilo po 14, 15, 16, 18, 20 in 22 kr.  
pravo laško olje 1 liter 40, 48, 60, 80 kr.  
pravi ameriški petrolej 1 liter 16 kr.  
šibice ali žveplenke 1 škatla 25, 28, 32, 70 in 75 kr.  
najboljšo rusko mažo za črevlje po 2, 3, 4, 5, 10, 25 kr.  
najfinejšo mažo za voze, od katere imam zalogo od prve koroške fabrike, prodajam katlo po 5, 10, 20 in 40 kr., sodček 80 kr. in 1 gld.

**Vsak kupec, kateri to mažo enkrat poskusi, ne bo več druge rabil.**

Rozine, civebe, čaj, mandle, fige, limone, rožiče in dišave prodajam po najnižji ceni.

Razun tega še prodajam rum, pravo domačo slivovko, borovičko in pilzensko pivino grenico, katera je najboljšo zdravilo proti krču v želodcu, zgagi, bledici, bljuvanju, grizi, maternici itd. 1 steklenica po 10, 25 in 60 kr.

Imam tudi veliko zalogo močnih vožet (strang), striglov, vervij, uzd za konje, bičev itd.

### Zrnje se menjava za moko.

Prosim, blagovolite me torej s svojim obiskom pri vsaki priložnosti počastiti; vsak čas si bom prizadeval, da postrežem svojim p. n. kupcem z najboljšim blagom po najnižji ceni.

Z velespoštovanjem

**R. Bračko,**

trgovec pri „Plavi krogli“ v novem poštnem hramu v Ptuj.

3-6

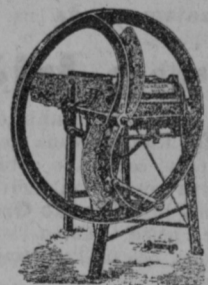
## Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

**Trijeri** (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **skropilnice** proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov.



**Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice** (preše) za vino in sadje različnih sestav. (Te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične (vodovodne) preše).

**Slamoreznice**, se jako lahko gonijo, in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vse poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi



**Ig. Heller na Dunaju, II/2 Praterstrasse 49.**

Zastopniki se iščejo.

4-20

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati.

„Pravi ameriški petrolej“ prodajam veliko slatinsko steklenico po 24 kr.

## Razglas.

Okrajni odbor pri Sv. Lenartu v Slov. gor. daje na znanje, da se bode vršila dražba za zidanje novega mosta na Velki „emurečka cesta II. razreda“, dne 4. aprila 1898 predpoldnem ob desetih v uradni pisarni okrajnega zastopa.

Stavba tega mosta se bode izklicala za 2450 gl.

Vsak dražbenik ima 10% vadij od zneska, kakor se izkliče, položiti.

Dražbeni pogoji, kakor tudi načrt za ta most, se lahko vidijo vsak dan v uradni pisarni okr. zastopa in sicer predpoldnem od 8.—12. ure.

Sv. Lenart, dne 15. sušca 1898.

1-2 Načelnik: Fr. Wella.

## Proda

se prostovoljno hiša, na kateri je oštarija in zraven tudi prodaja tobaka, se proda sama, ali pa celo posestvo zemljiščem vred prav po znižani ceni. Posestvo je blizu Maribora na Tezni hšt. 2. Več se izve tamkaj pri lastniku. 1-3

## OVES

(Willkomm.)

To najtežje plemo ovsu stori v vsaki zemlji, najprej dozori in najbolj plenja. Ima visoko, za krmenje prav dobro slamo, a ne poleže.

Ker se mora redko sejati, zadostuje 50 kil na oralo. Pošilja se 25 kil za 5 fl., 50 kil za 9 fl. 50 kr., 100 kil za 18 fl. z vrečo vred.

Vzorčne vrečice po 5 kil s pošto, ako se naprej vpošlje 1 fl. 70 kr., franko. Oskrbništvo grajščine Golitsch-eva pri Konjicah, Štajarsko. 4-4

Svoji k svojim!

**Anton P. Kolenc,**  
trgovec v Celju  
v „Narodnem domu“  
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzajem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 4-52

**Anton P. Kolenc.**

## Hiša za trgovino

v Žetalah pri Rogatcu, pri farni cerkvi, urejena za trgovino z mešanim blagom, gostilno in pekarijo, se proda po ugodnih pogojih ali da v najem.

Več pove o tem posestniku hiše Janez Straschill v Ptuj. 2-3

V najem se da na več let pod ugodnimi pogoji

## lepa hiša

ki ima več sob, kuhinjo in podzemeljsko klet. Zidana je na novo, stoji tik farne cerkve na okrajni cesti in je pripravna posebno za trgovino.

Lastnik hiše: **Franco Grula**, Gornji Mihalovec, pošta Čakovce, komitat Zala na Ogerskem. Železniška postaja: Središče na Štajerskem. 3-3

## Vinograd

v dobrem stanju, lepa lega pri Sv. Urbanu pri Mariboru, 4 orale vinograda, 1 oral lesa in mal sadunosnik, z lepim poslopjem za letovišče sposobnim, je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Več se izve pri upravništvu „Slov. Gosp.“ 9

Stotisočero  
družin vsak dan  
posebno  
rado pije



# Kathreiner- Kneippovo sladno kavo

Prosta zdravju škodljivih snovij bobove kave ima edino Kathreiner-Kneippova sladna kava te dišavo in prijetni ukus. Ker pospešuje tek in je lahko prebavljiva, se Kathreiner-Kneippova sladna kava izkazuje že leta jednako dobro za odrasle in otroke. Z ozirom na zdravje in varčnost bi pristne „Kathreinerjeve“ kave ne smelo nedostajati v nobenem gospodinjstvu.

Svari se pred ničvrednimi ponaredbami.

1898

## Mauthner's Samen.



Aussaatzeit Ende Februar und März.  
Saatweite: 25-30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.  
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

## Mauthner-jevih slovitih zeliščnih in cvetličnih semen v zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih s sodnijsko vpisano varstveno znamko „medved“ se nahajajo komisijska skladišča pri največ veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst in zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, toraj nastavljena le jedna omara. Iz krajev, kjer se še ne nahajajo komisijska skladišča, se naznanila sprejemajo.

Kot sveža in pristna semena, tvrdke **Edmund Mauthner** (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvorne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime **Mauthner**.

Pred ponarejanji se svari.

**Čas setve:** Konec februarija in marcija.

**Prostor za posejatev:** 25—30cm oddaljenost vrst 10cm v vrsti.

**Kokovost zemlje:** Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena. 6—10